

● Pogovor s strugarjem Vlajkom Grahovcem

Navajen je biti med najboljšimi

Med ropotom stružnic, rezkalnih, vrtnalnih, brusilnih in še druge vrste strojev, ki jih je v velikem prostoru — strojni delavnici Indosa toliko, da jih je nemogoče naenkrat zaobjeti z očmi, smo poiskali Vlajko Grahovca in ga za nekaj minut zmotili pri njegovem delu. Vlajko Grahovac se je namreč na letošnjem mestnem tekmovanju kovinarjev uvrstil na drugo mesto med strugarji, na republiškem tekmovanju, ki je bilo junija na Ravnah, pa je bil med osemindvajsetimi tekmujočimi sedmi. Na mestnem tekmovanju se je iz naše občine dobro odrezal še rezkalec Radojko Teofilović iz Saturnusa. Bil je tretji.

namenili pogovarjati predvsem o vti- slih s tekmovanjem kovinarjev, a je be- seda najprej kar nekako sama nane- sla na osebne dohodke, saj je novi pravilnik, ki so ga v zvezi s tem spre- jeli prav te dni, med delavci Indosa zdaj najaktualnejša tema. Delavci v strojni delavnici namreč menijo, da razmerja v njem niso pravična. »Saj smo s plačo še kar zadovoljni, ampak vse ni v denarju, ki ga dobiš v roke, marveč tudi v razmerjih. Pri našem delu se umažeš, v prostoru je ropot, vročina... treba je biti natančen, treba je misliti, saj ne delaš vedno iste stvari,« je opisal zahtevnejše strani svojega poklica, katere bi jih po njegovem mnenju in po mnenju njegovih tovaršev, morale izenače- vati z nekaterimi deli v pisarnah. Tekmovanja so za zagotovo pri- jetnejša stran kovinarskega poklica, posebno za tistega, ki je uspešen.

movanja? nas je zanimalo. Na tekmovanje v Ljubljani sem se prijavil sam. Tekmujem že šest let in bil sem že prvi, drugi in tretji. Na re- publiško pa sem se uvrstil z mesne- ga. Tam sem bil sedmi. Vendar opa- žam, da imajo na republiških tekmo- vanjih veliko prednost domačini — ne le pri strugarjih, tudi pri drugih kovinarskih poklicih. To pa ni v redu. Pri teorii na primer, ki nikakor ni lahka, so domačini dobili kar vseh 300 možnih točk. Se posebej pripravljate za tekmo- vanja? Za praktični del ne. Strugar sem že 15 let; sem specialist strugar in delam v Indosu najzahtevnejša dela. Težja je teorija, v njej je tudi precej novega, s čimer pa nisem na tekočem. Zanj imam knjigo, ki jo prej malo pogle- dam. Kakšna pa so videti tekmovalna



Vlajko Grahovac ob svoji stružnici (Foto: D. J.)

srečanja kovinarjev? Kdo se jih ude- ležuje? V glavnem se srečujemo sami »stari mački« iz Krškega, Maribora, Novega mesta... Večinoma smo mlajši ljudje. Povedali ste, da gre pri teoretič- nem delu za reševanje nalog. Kako pa je pri praktičnem preizkusu? V roko dobiš risbo, po kateri moraš napraviti izdelek. Vsi delamo enakega. Čas je določen. Točkujemo se točnost, estetski videz, centrič-

nost, paralelnost, kvaliteta, ekono- mičnost, obraba orodja, čas izdelave... Kaj pravijo vaši sodelavci o tek- movanjih, o uspehih, ki jih dosegate na njih? Nisem bil edini, ki se je iz Indosa udeležil mestnega tekmovanja kovin- arjev. Pet ali šest nas je bilo samo strugarjev. Seveda me potem sode- lavci povprašajo, kako je bilo, cenijo te dosežke. D. J.

● IZ KMEČKEGA GLASA

Moka, otrobi in izguba

V 28. številki Kmečkega glasa, ki je izšel 2. julija, je bil objavljen za- nimiv pogovor z direktorjem delovne organizacije Žito magistrom Markom Sokom. Pogovor je tekel predvsem o problemih slovenske mlinarsko-predelovalne industrije, ki je tako kot jugoslovanska odvis- na od srečne roke tistih, ki administrativno določajo cene.

Temeljni problem mlinarske pro- izvodnje so razlike med nabavo cene pšenice ter končno ceno moka in kruha. Kruh naj bi obdržal nizko »socialno« ceno, cene žita in pro- izvodni stroški pa nezadržno rastejo. To je še posebno kritično zadnja tri leta, letos pa zaradi visokih obrestnih mer (zaloge žita), ki bremenijo pre- delavo pšenice, dosegamo nekakšen vrh. Pri vsakem kilogramu žita, ki ga zmeljejo Žitovi mlinci v moko, na- stane 20 dinarjev izgube. Torej: čim- več mlino meljejo, večje so izgube — in obratno seveda. Zato se mlinom bolj spleča prodajati žito, kot ga mleti. Tako se ponekod po Jugosla- vijki tudi dogaja, zato beremo, da je preskrba z moko slaba ali pa te sploh ni. No, Slovenija vztraja na zadostni preskrbi in je zato doslej mlinom pri pokrivanju izgub tudi pomagala.

Mlinarji pa se seveda s takim ne- stimulativnim delom ne strinjajo. Preveč so ujeti v birokratsko odloča- nje, preveč gre vse neodvisno od nji- hove ustvarjalnosti. V Žitu iščejo pot v svobodnejše oblikovanje cen vsaj v delu njihove proizvodnje; zato se usmerjajo v pridobivanje tudi spe- cialnih vrst zelo kakovostne moka za posebne namene. Njihov cilj je, da z instanciranjem in termično obdelavo mok pridobivajo kakovostnejše vrste moka. V Pekarški proizvodnji pa se skušajo približati že zdavnaj uveljavljenim svetovnim usmeritvam pri peki posebnih vrst kruha. Ko so odprli prvi butik za te vrste kruha, še zdaleč niso pričakovali tolikšnega zanimanja potrošnikov. Morali so prodajo takega kruha razširiti še na devet trgovin. To jih je spodbudilo h

gradnji mini pekarn, ki pečejo kruh po klasičnih postopkih; tak kruh je obstojnejši, visoke kakovosti, prodajajo pa ga po načelu tako imenovane prodaje čez pult.

Sicer pa so v Žitu s sovlaganji za- gotovili kar 90 odstotkov potrebne pšenice za predelavo. »Na leto po- trebujemo 56.000 ton pšenice, od tega si jo v Sloveniji zagotovimo 22.000 ton. To je velikanski napre- dek, če vemo, da smo s slovenskih polj še pred štiri leti dobili le 1500 ton pšenice.« je končal svojo misel v Kmečkem glasu mag. Marko Sok. Povelj S. G.



● Jeseni butik s kruhom na Zaloški 33

Butik s kruhom »Hlebec« bo jeseni nova pridobitev za moščanske potrošnike. Tako se bo imenovala obnovljena trgovina Žita na Zaloški cesti 33. Naložbe za novi butik s kruhom sta se skupaj lotila tozda Maloprodaja ter Pekarstvo in testinarstvo. Poleg prenovitve starih prostorov trgovine bodo v zadnjem delu uredili malo pekarno, ki bo oskrbovala trgovino s povsem svežim kruhom. Na dan bodo spekli od 1800 do 2000 kg kruha. Posebnost trgovine bodo dvonamenski vozički, na katerih se bo ohlajeval kruh, hkrati pa bodo služili tudi za prodajne police. MARKO POGRAJČ

Urejeni nohti prispevajo k samozavestnemu obnašanju

Sonja Novak opravlja nenavadno in redko delo. Ukvarja se namreč z obliko- vanjem in terapijo nohtov. Je takorekoč edina diplomirana »urejevalka« nohtov v naši državi, saj ima diplomo studia za oblikovanje in modeliranje nohtov iz Münchna. Do nedavna je bila sploh edina v Sloveniji, ki je tepšala in hkrati tudi zdravila nohte, zdaj pa ima že nekaj učenek, ki ji pomagajo pri tem opravilu.

Naša sogovornica Sonja Novak je več let delala kot turistična vodnica, zato je imela precej priložnosti opa- zovati ženske drugje po svetu, pri- merjati njihove navade in videz z na- šimi. »V ZDA sta najpomembnejši del videza urejeni zobje in nohti. Najtežje pa je prav gotovo imeti deset enakih nohtov, s čimer se lahko pohvali le redkokatera ženska«, raz- loži in doda: »Opazila sem, da si naše ženske ne vzamejo dovolj časa za nego nohtov. Tudi ne vedo vedno, kako jih negovati. Kar polovica ti- stih, ki prihaja k meni po pomoč, ima pogrizene nohte. Zato se obnašajo nespriščeno, imajo kompleks, ker se nikoli ne upajo položiti rok na mizo.«

Vse tiste, ki imajo pri svojem delu opraviti z ljudmi, kot denimo prodaj- jalke ali uslužbenke za bančnimi pul- ti, bi morale imeti negovane nohte. To prav tako kot frizura sodi k urejenemu videzu človeka. V pri- merjavi z rokami žensk zunajnaših meja so roke naših žena bolj delavne, bolj grobe, ve povedati Sonja Novak.

Pa ne zato, ker bi druge ženske manj delale, ampak predvsem zaradi tega, ker se pri nas še nismo navadili na

roke nataktni rokavice, preden se na primer lotimo pomivanja tal, presa- janja rož ali česa drugega, kar umaže in poškoduje roke in nohte. Ne gre torej le za denar, marveč predvsem za vzgojo, za navade, ki jih še nismo osvojili: res je tudi, da imamo dovolj frizerk, kozmetičark,



Sonja Novak pri svojem delu (Foto: DARJA JUVAN)

● 40. seja predsedstva OK SZDL

Uresničevanje srednjeročnega načrta v letošnjem letu

V ponedeljek, 14. julija, je predsedstvo občinske konference SZDL razpravljalo o dveh točkah dnevnega reda sej zborov občinske skupščine, ki so zasedali dan kasneje, 15. julija.

Najprej se je posvetilo analizi uresničevanja družbenega plana občine za obdobje 1986—1990 v letu 1986 in nato še stanju in razvojnimi možnostmi drobnega gospodarstva v naši občini. O teh dveh področjih družbenega ustvarjanja pa so pred tem razpravljali še v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Danes objavljamo del ugotovitev in stališč predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije.

● Predsedstvo občinskega sveta ZS sprejema Analizo uresničevanja družbenega plana občine Ljubljana Moste-Polje za obdobje 1986—1990 v letu 1986 in ocenjuje, da je kvalitetna in kompleksna ter objektivno ugotavlja vzroke ekonomskega položaja ozdov ter hkrati nekaže gibanja do konca leta 1986.

● Kljub obstoječim možnostim gospodarjenja, ki v tem obdobju niso najbolj ugodne za gospodarstvo naše občine, le-to dosega predvideno dinamiko 3-odstotne rasti družbenega proizvoda in 4-odstotne rasti obsega industrijske proizvodnje. Izboljšala se je tudi kvaliteta gospodarjenja, ki se odraža tudi v dobrih finančnih rezultatih. Posamezne panoge gos- podarstva poslujejo v zaostrenih razmerah (ZI predpisi, cene, obrestne mere), zato se zavzema za takšne sistemske ukrepe, ki bodo stanje sanirali in izenačili razmere tako, da bodo dosegli gospodarski položaj, ki bo zagotavljal vse glo- balne okvire razvoja. Še posebej je to pomembno za področje agro- živstva ter prometa in zvez, ki v tem obdobju finančno izkazujejo naj- slabši položaj.

● V ozdih je potrebno sproti analizirati vzroke za nedoseganje planskih ciljev, pri čemer se morajo angažirati osnovne organizacije ZS, še posebno ob obravnavi pe- riodičnih rezultatov poslovanja oziroma uresničevanja sanacijskih programov v ozdih, kjer poslujejo iz- izgubo. Ob visokih materialnih stroških je zelo pomembno raciona- lno gospodarjenje z reprodukcijski- mi materiali in ugotavljanje mate- rialnih tokov. Svet za družbeno- ekonomske odnose daje v premislek pobudo ozdom o graditvi poslovnih informacijskih sistemov za spreml- janje materialnih tokov in mate- rialnih stroškov. Tudi energetsko je proizvodnja še vedno potratna, zato je nujno povečati varčevanje z energijo in zmanjšati porabo na enoto proizvoda.

● Učinki ekonomskih odnosov s tujino so zaskrbljujoči, saj se na-

povedi predlagateljev nove devizne zakonodaje niso uresničile — na- sprotno, povzročile so mnogo težav in zmede, kar se je odrazilo v naza- dovanju konvertibilnega izvoza in v nesorazmernem povečanju uvoza. Od odgovornih upravnih in politič- nih dejavnikov zato ponovno za- htejemo, da na ravni federacije sprejmejo zakonske podlage, ki bodo zagotovile daljnoročnejšo re- šitev tega pomembnega resolucijskega cilja.

Predsedstvo občinskega sveta ZS ugotavlja, da poleg teh vzrokov vpliva na upadanje izvoznih dosež- kov tudi dejstvo, da na svetovnem trgu prihaja tudi do zasičenosti z nekaterimi izdelki (npr. konditor- stvo), tako da ozdi kljub naporom ne dosegajo izvoznih ciljev.

● Delitvena razmerja v do- hodku niso celovito v resolucijskih okvirih, saj so nadpovprečno pora- sla sredstva za skupno in splošno porabo, na kar OO ZS niso imele vpliva. Glede na sprejete zakonske ukrepe po potrebo vse oblike po- rabe uskladi z razpoložljivim do- hodkom. OO ZS se morajo zavze- mati za tako rast sredstev za osebne dohodke, ki bo usklajena z rastjo dohodka, še posebej v vseh tistih ozdih, ki prekorajčujejo rast sred- stev za osebne dohodke.

Predsedstvo občinskega sveta opozarja, da v ozdih, ki bodo izka- zali izgubo, lahko pričakujemo več oblik nezadovoljstva delavcev, saj bodo OD po interventnih zakonih omejeni. Ob novem skokovitem naraščanju cen bodo delavci lahko tudi socialno ogroženi. Zato pred- sedstvo občinskega sveta ZS poziva vse DPO, predvsem odgovorne de- lavce v ozdih in delegate, da pravo- časno obravnavajo problematiko in najdejo možnosti in način za re- ševanje najbolj perečih socialnih problemov in nakažejo dolgoro- čnejše rešitve. Hkrati pa opozar- jamo na odgovornost vseh nosilcev oblikovanja cen blaga in storitev, da ponovno preverijo vse druge možnosti za izboljšanje ekono- mskega stanja in ne samo možnosti vrtočnega dviganja cen.

V Plužinah odprli tovarno elektrod

PLUŽINE, 14. — Osrednja republiška slovesnost ob 13. juliju — dnevu vstaje črnogorskega ljudstva, je bila v Pluži- nah pri Pivskem jezeru, kjer so včeraj odprli tovarno elek- trod. Letno bo proizvajala 5000 ton varilnega materiala, ki smo ga do zdaj uvažali. Na otvoritvi novega industrijskega obrata v Plužinah, v katerem bo zaposlenih 180 delavcev, je govoril predsednik predsedstva Črne gore Radivoje Brajevič.

Orisal je delež črnogorskega ljudstva med NOV, nato pa rast republike v minulih štirih desetletjih.

OBČINE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI IN MESTNA RAZISKOVALNA SKUPNOST LJUBLJANA

Objavljajo na podlagi 38. in 40. člena Statuta Mestne razisko- valne skupnosti Ljubljana

RAZPIS

razvojno raziskovalnih nalog za leto 1987, ki vsebuje naslednja področja raziskovanj:

1. GOSPODARSKI VIDIKI RAZVOJA LJUBLJANE (predvsem takšne naloge, ki z aplikativne strani prinašajo večji dohodek, povečanje izvoza, spremembo tehnologije)
2. SOCIALNI VIDIKI RAZVOJA
3. ZDRAVSTVENI RAZVOJ
4. PROSTORSKI VIDIKI RAZVOJA
5. VARSTVO OKOLJA
6. PROMETNA IN KOMUNALNA UREDITEV LJUB- LJANE
7. PRESKRBA LJUBLJANE Z ENERGIJO
8. PRESKRBA LJUBLJANE S HRANO
9. RAZVOJ DRUŽBENEGA SISTEMA INFORMIRA- NJA
10. OBRAMBNI VIDIKI RAZVOJA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA
11. RAZVOJ KOMUNALNEGA SISTEMA V LJUB- LJANI
12. ZGODOVINA LJUBLJANE

Predlagane razvojno raziskovalne naloge morajo temeljiti na Družbenem planu mesta Ljubljane za obdobje 1986—1990. Pravico do raziskovalnih sredstev imajo vsi izvajalci razisko- valnih storitev neposredno s prijavo MRS Ljubljana, uporab- niki pa preko Medobčinske gospodarske zbornice Ljubljana kot asociacije združenega dela.

Raziskovalna sredstva se bodo delila: — za nadaljevanje že začeti nalog iz leta 1986 — za financiranje novih nalog v letu 1987

Načeloma MRS Ljubljana ne financira raziskovalnih storitev v celoti, pač pa velja načelo sofinanciranja s strani uporabnikov. MRS Ljubljana bo uporabljala metodologijo sofinanciranja raziskovalnih nalog, ki jo ima Raziskovalna skupnost Sloveni- je.

Obrazce za prijave razvojno raziskovalnih nalog dobite na MRS Ljubljana, Cigaletova ul. 5/II. Rok za prijavo je 15. 9. 1986.